Uitvoeringsprogramma Energietransitie gemeente Druten 2026 - 2027

April 2026

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Projecten 3
2.1 Spoor 1: Energiebesparing woningen en aardgasvrij Druten 3
2.2 Spoor 2: Verduurzaming bedrijven en maatschappelijk vastgoed 8
2.3 Spoor 3: Duurzame opwek en een gebalanceerd energiesysteem 12
2.4 Spoor 4: Duurzame mobiliteit 15
2.5 Participatie en communicatie 16
3.Capaciteit en middelen 19
3.1 Middelen en begroting 19
3.2 Formatie 20

1. Inleiding

Eind 2025 is de Lokale Energiestrategie Druten vastgesteld. We evalueren jaarlijks de voortgang en dan stellen we ook het uitvoeringsprogramma bij. Deze versie heeft de focus op 2026 en 2027.

2. Projecten

Dit hoofdstuk beschrijft de projecten per thema. Bij projecten die in 2025 zijn afgerond, staat dit vermeld. Zij komen in een volgende versie van het Uitvoeringsprogramma te vervallen. De projecten worden gerangschikt per thema:

- Energiebesparing woningen en aardgasvrij Druten
- Verduurzaming bedrijven en maatschappelijk vastgoed
- Duurzame opwek en een gebalanceerd energiesysteem
- Duurzame mobiliteit
- Participatie en communicatie

De meeste projecten worden gefinancierd vanuit CDOKE-middelen die we van het Rijk ontvangen en onze eigen programmagelden (zie hoofdstuk 3). Waar aanvullende financiering relevant is, wordt dit vermeld onder het kopje ‘middelen en dekking'.

2.1 Spoor 1: Energiebesparing woningen en aardgasvrij Druten

Project	**Wijkaanpak isolatie**
Doel	Inwoners activeren tot het nemen van isolatiemaatregelen, wat bijdraagt aan energiebesparing en CO_2-reductie.
Beschrijving	In 2024 zijn we gestart we met een lokale, wijkgerichte aanpak. Dat betekent dat we 'wijk-voor-wijk' eigenaar-bewoners benaderen om ze te stimuleren te gaan isoleren en daarmee te besparen op hun energierekening. Middels het Nationaal Isolatie Programma is er subsidie beschikbaar voor eigenaren van grondgebonden woningen met slechte energie-labels of slecht geïsoleerde bouwdelen. We bieden alle eigenaren van woningen met een bouwjaar tot 2005 en een lagere WOZ-waarde onafhankelijke maatwerkadviezen aan huis. Ook voor doe-het-zelvers is het mogelijk om advies en (onder voorwaarden) subsidie te krijgen.
Planning 2026	We ontwikkelen onze campagne ‘Pak jouw Moment’ in 2026 zodanig door dat al het aanbod vanuit de wijkaanpak isolatie voor inwoners in één oogopslag inzichtelijk wordt. Daarnaast gaan we de wijkaanpak verder doorontwikkelen naar een gebiedsgerichte aanpak (zie volgende project).
Planning 2027 en verder	We versterken de zichtbaarheid van onze aanpak in lokale media en online. Daarnaast organiseren we initiatieven om de wijkaanpak via

	bijeenkomsten en acties onder de aandacht te houden. Waar mogelijk vragen we verlenging of uitbreiding van de regeling aan.
Middelen en dekking	Deze aanpak wordt gedekt vanuit de SPUK Lokale Aanpak Isolatie. Hiervoor is nog € 1.448.923,- beschikbaar.

Project	**Gebiedsgerichte aanpak ontwikkelen**
Doel	De isolatiegraad vergroten en het aardgasverbruik van de woningvoorraad terugdringen met gerichte maatregelen, afgestemd op de kenmerken van het gebied.
Beschrijving	In de gemeente Druten zijn veel verschillende buurten en gebieden aanwezig. De kenmerken van de bebouwing variëren, bijvoorbeeld op bouwjaar en energielabel, maar ook op welke energiebronnen in de toekomst beschikbaar en geschikt zijn voor die bebouwing. Daarom ontwikkelen we een gebiedsgerichte aanpak, die duidelijkheid biedt over welke maatregelen in welke buurt genomen moeten gaan worden. Om dit mogelijk te maken, voeren we een uitgebreide data-analyse uit op technische, economische en sociale kenmerken, zoals percentage energiearmoede of aardgasverbruik van de woningen. Vanuit daar ontwikkelen we een gerichte communicatiecampagne om inwoners aan te moedigen die maatregelen te nemen die in de desbetreffende wijk nodig zijn.
Planning 2026	We voeren de data-analyse van de verschillende gebieden in de gemeente Druten uit, en stellen een kader op om te bepalen welke maatregelen kansrijk zijn in deze gebieden. We selecteren een of twee startwijken die een groot potentieel voor verduurzaming hebben. Daarna starten we met het ontwikkelen van gerichte communciatiematerialen om inwoners te activeren tot het nemen van passende maatregelen.
Planning 2027 en verder	We gaan verder met de gebiedsgerichte aanpak, en trekken dit door richting andere kansrijke wijken.

Project	**Energiearmoede aanpak**
Doel	Inwoners met (risico op) energiearmoede extra ondersteunen.
Beschrijving	Extra subsidie en ondersteuning voor woningeigenaren met het risico op energiearmoede. In 2026 hebben alle inwoners met een smalle beurs kennisgenomen van de gemeentelijke ondersteuning middels gerichte communicatie, en stijgt het aantal subsidieaanvragen.
Planning 2026	In 2026 stellen we een geactualiseerde subsidieregeling vast. Daarnaast ontwikkelen we een proces om de kosten voor de uitvoer van isolatiemaatregelen vanuit de gemeente voor te schieten, zodat inwoners met een smalle beurs een lagere financiële druk ervaren. We organiseren een aanbelactie, om bij inwoners met een smalle beurs twijfels om deel te nemen aan de aanpak weg te nemen. Ook ontwikkelen we activiteiten voor huurders.
Middelen en dekking	Deze aanpak wordt gedekt vanuit de SPUK Energiearmoede. Hiervoor zijn voor 2026 en 2027 nog € 300.479,- beschikbaar.

Project	VvE-aanpak (onderdeel wijkaanpak)
Doel	VvE's helpen met verduurzaming.
Beschrijving	Om VvE's te ondersteunen, komt er een duurzaamheidslening beschikbaar. Daarnaast bieden we procesbegeleiding, informatiebijeenkomsten en een subsidieregeling. VvE's kunnen ook terecht bij het Energieloket voor VvE's in Nijmegen.
Planning 2026	We ondersteunen VVE's met de genoemde diensten, versterken de communicatie en evalueren de aanpak.
Planning 2027 en verder	De communicatie richting VvE's wordt doorontwikkeld in samenhang met de gebiedsgerichte aanpak.
Middelen en dekking	Valt onder de wijkaanpak en wordt daarmee ook gefinancierd vanuit de SPUK Lokale Aanpak Isolatie.

Project	Monumenten aanpak (onderdeel wijkaanpak)
Doel	Eigenaren van monumenten helpen met verduurzaming.
Beschrijving	Verduurzaming van monumenten kan uitdagend zijn. In 2026 wordt de nieuwe monumentenaanpak vastgesteld door college en raad. Monumenteneigenaren worden geïnformeerd over hoe zij hun vastgoed kunnen verduurzamen. .
Planning 2026	Na vaststelling van de monumentenaanpak, wordt er minimaal een bijeenkomst georganiseerd om monumenteigenaren te informeren over hoe zij hun vastgoed kunnen verduurzamen. Daarnaast ontwikkelen we gerichte communicatie om monumenteigenaren over de ondersteuning die de gemeente kan bieden te informeren.
Planning 2027 en verder	Aanpak evalueren en bijstellen.
Middelen en dekking	Valt onder de wijkaanpak en wordt daarmee ook gefinancierd vanuit de SPUK Lokale Aanpak Isolatie.

Project	SMP en compensatiemaatregelen
Doel	Opstellen van een Soortenmanagementplan (SMP) en het uitvoeren van compensatiemaatregelen.
Beschrijving	In het kader van de landelijke aanpak Natuurvriendelijk Isoleren (2024) is de gemeente voor de korte termijn verantwoordelijk voor het nemen van compensatiemaatregelen. Voor de (middel)lange termijn wordt er een SMP opgesteld. De compensatiemaatregelen zijn in 2025 uitgevoerd. In maart 2026 is er een handreiking van de provincie Gelderland beschikbaar gekomen, die handvatten biedt om het opstellen van een SMP aan te besteden. Uitvoering duurt – ivm met de veldwaarnemingen die in verschillende periodes moeten gebeuren – circa 2 jaar. Op basis van dit SMP kan een gebiedsontheffing voor isolatiemaatregelen worden aangevraagd bij de provincie.
Planning 2026	Aanbesteden en opstarten SMP.
Planning 2027 en verder	Opstellen SMP.
Middelen en dekking	De kosten voor het opstellen van een SMP worden op dit moment geraamd op € 300.000,- . De provincie stelt een subsidie beschikbaar

	van circa € 100.000,- . Het aanvullende bedrag wordt gefinancierd vanuit de CDOKE-middelen.

Project	**Energieloket**
Doel	Een compleet en toegankelijk loket voor inwoners.
Beschrijving	Via een digitaal loket op onze gemeentelijke website kunnen inwoners informatie vinden over energie en verschillende diensten die wij vanuit de gemeente bieden. Daarnaast is er – in samenwerking met het Rijk van Nijmegen – een fysiek loket dat 1 keer per week een halve dag open is in Druten. Inwoners kunnen hier terecht met allerlei vragen. De komende tijd onderzoeken we hoe het loket verder doorontwikkeld kan worden.
Planning 2026	Uitvoering geven aan fysiek energieloket en verkennen mogelijkheden verdere samenwerking met buurgemeentes in een Energiehuis. Een Energiehuis is een wettelijke verplichte 'one-stop-shop' voor inwoners.
Planning 2027 en verder	Uitvoering geven aan fysiek energieloket (vorm afhankelijk van verkenning).

Project	**Energiecoaches**
Doel	Inwoners advies bieden over energiebesparing.
Beschrijving	Energiecoaches zijn vrijwilligers uit de gemeente Druten of Wijchen die inwoners advies geven over energiebesparing. We willen de rol van energiecoach doorontwikkelen tot die van ambassadeur van het gemeentelijke ontzorgingsaanbod. De energiecoach komt namelijk over de vloer bij inwoners, en kan vanuit die rol gemakkelijk doorverwijzen naar ander aanbod dat voor de inwoners interessant kan zijn. We onderzoeken daarbij of de energiecoach ook andere taken kan krijgen, bijvoorbeeld op het gebied van het installeren van kleine maatregelen in huis (zoals een 'energieklusser of –fixer').
Planning 2026	We werven nieuwe energiecoaches om onze groep vrijwilligers te vergroten. We leiden energiecoaches op om ambassadeursschap voor de gemeente te versterken. We onderzoeken in samenspraak met de energiecoöperatie of we roluitbreiding op het gebied van energieklussen mogelijk kunnen maken.
Planning 2027 en verder	Voortzetten inzet energiecoaches. We onderzoeken, in samenspraak met de energiecoöperatie, of we onze samenwerking met regiogemeenten in de werving en training van energiecoaches kunnen versterken.

Project	**Onderzoek naar warmtenet Druten**
Doel	Realisatie van een publiek warmtenet in Druten-west voor circa 800 woningen van zowel particuliere woningeigenaren als woningen van woningcorporatie Woonwaarts. Het warmtenet heeft tot doel inwoners een betaalbaar en duurzaam alternatief te bieden voor aardgas.
Beschrijving	In het Duurzame Warmte-plan Druten (2023) hebben we vastgelegd dat we als gemeente de regie pakken om te onderzoeken of een

	warmtenet in Druten te realiseren is. Dit doen we samen met woningcorporatie Woonwaarts, Waterschap Rivierenland en het Gelders Warmte InfraBedrijf (GWIB).
Planning 2026	De eerste maanden van 2026 worden benut om de onderzoeksfase af te ronden. In deze fase is op drie sporen gewerkt: 1. Op basis van het Voorlopig Ontwerp voor het warmtenet is een businesscase gemaakt. Deze businesscase geeft inzicht in de financiële haalbaarheid van het project. 2. Er wordt gewerkt aan een voorstel voor de inrichting van een lokaal warmtebedrijf. 3. Het communicatie- en participatieproces voor de contractenfase wordt uitgewerkt. Medio 2026 neemt het college op basis van de resultaten van de onderzoeksfase een voortgangsbesluit en beslist zij of een conditioneel investeringsbesluit en het besluit tot oprichting van een lokaal warmtebedrijf worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit conditionele investeringsbesluit zal eind 2026 worden aangeboden aan de gemeenteraad. .
Planning 2027 en verder	Bij een positief conditioneel investeringsbesluit start de contractenfase. In deze fase krijgen de eigenaren en huurders een aanbod om aan te sluiten op het warmtenet. Als voldoende bewoners dit aanbod accepteren en aan de overige voorwaarden van het investeringsbesluit wordt voldaan, volgt het definitieve investeringsbesluit. Na het defintieve investeringsbesluit start de realisatie van het warmtenet. Dit gaat naar verwachting een aantal jaren duren.

Project	**Warmteprogramma opstellen**
Doel	Opstellen van een Warmteprogramma, dat duidelijkheid geeft over de beoogde warmtevoorziening per buurt en het tijdspad. Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de Omgevingswet.
Beschrijving	We starten met het opstellen van een warmteprogramma, waarin beschreven wordt welke buurten in de komende 10 jaar van het aardgas afgaan en op welke manier. We baseren het Warmteprogramma op een robuuste bronnenstrategie, die we gezamenlijk met de regiogemeenten opstellen. We maken gebruik van het aanbod van het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) voor externe procesbegeleiding. Ook houden we bij het opstellen van het Warmteprogramma rekening met netcongestie, de buurtaanpak met Liander en de invloed hiervan op het tijdspad.
Planning 2026	Ten behoeve van het warmteprogramma zijn Leidende principes opgesteld. Deze leidende principes zijn door het college ter besluitvorming aangeboden aan de raad. Aan de hand van deze leidende principes wordt in 2026 een concept-warmteprogramma opgesteld, in lijn met het stappenplan dat ook is aangeboden aan de gemeenteraad. Gedurende 2026 bepalen we ook hoe we participatie gaan inrichten en wordt duidelijk of het warmteproramma plan-mer plichtig is.

Planning 2027 en verder	In lijn met het stappenplan wordt het concept-warmteprogramma getoetst en verfijnd. In deze fase leggen we het voorlopige warmteprogramma voor aan de gemeenteraad, stakeholders en de lokale gemeenschap. Als we een plan-mer uitvoeren, loopt deze deels gelijktijdig en kan deze de gesprekken over de plannen voeden. Het toetsen van het programma heeft drie doelen: - Door middel van een wensen en bedenkingen procedure met de gemeenteraad toetsen of het warmteprogramma in lijn is met de leidende principes. - Draagvlak verkrijgen voor de gemaakte keuzes en voorgestelde strategieën. - Het concept-warmteprogramma aanscherpen en afstemmen op de specifieke behoeften en wensen van de gemeente. In deze fase gaan we ook de uitvoeringsorganisatie samen met onze partners inrichten en afspraken vastleggen over rollen en taken. Uiterlijk 31 december 2027 dient het Warmteprogramma te zijn vastgesteld. In deze laatste fase besluit het College van B&W over het warmteprogramma. Het betreft een zorgvuldige belangenafweging die de wettelijke procedure volgt. Doel van deze fase is een vastgesteld warmteprogramma, dat de basis vormt voor het warmtebeleid van Druten in de komende 10 jaar. De besluitvorming over het warmteprogramma dient verplicht de uitgebreide voorbereidingsprocedure (ook wel de uniforme openbare voorbereidingsprocedure) uit de Algemene wet bestuursrecht te volgen

2.2 Spoor 2: Verduurzaming bedrijven en maatschappelijk vastgoed

Project	**Smart Energy hub Westerhout-Zuid**
Doel	Met dit initiatief was er de wens om de netcongestieproblematiek te verminderen door lokale opwek.
Beschrijving	De insteek is om energie lokaal op te wekken, lokaal te verbruiken en om energie slim te balanceren.
Planning 2025	Onderzoek naar kansen en aanvraag pilot bij Alliander.
Planning 2026	De pilot is door Alliander afgewezen. De ondernemers en gemeente hebben geschakeld en gekozen voor een cable-pooling project waarbij vermogen gedeeld kan worden tussen/door bedrijven om zo een elektrisch laadplein te realiseren.
Planning 2027 en verder	Elektrisch laden in Druten is nu mogelijk op het nieuwe laadplein. Deze heeft ook aansluitingen voor vrachtwagens.
Middelen en dekking	Deels subsidie via VNO-NCW (15k), aangevuld met investeringen bedrijven en eventueel gemeentelijke middelen.

Project	**Biovergisting Deest**
Doel	Onderzoeken of mono-mestvergisting kan bijdragen aan het vergroenen van grote gasverbruikers in Deest.
Beschrijving	Door een subsidie zijn er middelen verkregen om een haalbaarheidsstudie te doen naar een mono-mestvergister in Druten.

	Hiermee zouden de grote gasverbruikers uit de gemeente (deels) van groen gas kunnen worden voorzien, wordt het mestoverschot gebruikt om lokaal energie op te wekken, en ontstaat er een nieuw verdienmodel voor lokale ondernemers.
Planning 2026	Afronden haalbaarheidsstudie, indien gepast ook het vastleggen van commitment bij de partijen en starten met de realisatie.
Planning 2027 en verder	Realisatie mestvergisting bij een 'go'.

Project	**Label-C verplichting**
Doel	Kantoorpanden die sinds 1 januari 2023 moeten voldoen aan de energielabel C verplichting uit het Bbl, hebben minimaal energielabel C.De ambitie voor 2026 is dat minimaal 75% van de bedrijven in Druten minimaal een energielabel C heeft. Dit komt neer op 50 kantoorpanden.
Beschrijving	De gemeente is bevoegd gezag en moet uiteindelijk vaststellen of de label C verplichting voor een bepaald kantoor geldt en dat controleren en handhaven. De gemeente kiest voor een aanpak waarmee alle kantoren die nog niet voldoen eerst worden geïnformeerd (per brief en op de website) over de verplichting en bestaande hulp om te verduurzamen. Gemeente evalueert effect van deze brief. De gemeente werkt met de ODGM aan de vervolgstap: controleren en handhaven.
Planning 2026	Herinneringsbrief sturen. Starten met controles.
Planning 2027 en verder	Afronden controles.

Project	**Regionaal Expertisecentrum Energie (REE)**
Doel	Bedrijven informeren over mogelijkheden voor verduurzaming, zoals energieonderzoeken en wijzen op subsidies..
Beschrijving	Bedrijven kunnen hier terecht voor meer informatie en adviesgesprekken over energievraagstukken en verduurzaming. Verder verstrekt het REE informatie over relevante subsidies en wet- en regelgeving. Ook kunnen bedrijven een energiescan aanvragen die inzicht geeft in hoe ze energie kunnen besparen.
Planning 2026	Uitvoering taken REE, evaluatie en inventariseren rol van REE in de toekomst.
Planning 2027 en verder	Nader te bepalen.

Project	**Stimuleringslening Verduurzaming Zakelijk**
Doel	Bedrijven financiële mogelijkheid bieden voor het bekostigen van verduurzamingsmaatregelen.
Beschrijving	Deze regeling biedt bedrijven de mogelijkheid om een lening af te sluiten voor de verduurzaming van hun pand. Hiervoor komen verschillende energiebesparende maatregelen in aanmerking, zoals isolatie, zonnepanelen, een warmtepomp en het aanleggen van groene daken.

Planning 2025	Promotie via diverse kanalen, evalueren en beschikbaar budget.
Planning 2026	Promotie via diverse kanalen, evalueren en beschikbaar budget. Beslisnota voorbereiden voor het aanpassen van de voorwaarden gezien het gebrek aan belangstelling voor deze regeling.
Planning 2027 en verder	Promotie via diverse kanalen, evalueren en beschikbaar budget.
Middelen en dekking	Er is een bedrag van €500.000 gereserveerd voor de Stimuleringslening Verduurzaming Zakelijk. Tijdig via Perspectiefnota extra middelen aanvragen indien nodig.

Project	**Communicatie netcongestie**
Doel	Bedrijven met een kleinverbruik aansluiting informeren over netcongestie en de mogelijke gevolgen.
Beschrijving	TenneT heeft aangekondigd dat het reëel is dat er vanaf de zomer van 2026 ook netcongestie geldt op kleine aansluitingen. Waar grootverbruikers al lang op de hoogte zijn van netcongestie, verwachten we dat MKB ondernemers met een kleine aansluiting dit nog niet Zijn, daarom bereiden we informatievoorziening voor.
Planning 2026	Informatie verzamelen en delen met ondernemers, mogelijk ook organisatie van een informatie-avond.
Planning 2027 en verder	Informatie verzamelen en delen met ondernemers, mogelijk ook organisatie van een informatie-avond.

Project	**Evaluatie zakelijk Energieloket**
Doel	Bedrijven, organisaties en instellingen informeren over de mogelijkheden rondom verduurzaming.
Beschrijving	Het Zakelijk Energieloket is een digitaal informatieplatform voor bedrijven en organisaties uit verschillende sectoren. Men kan hier terecht voor informatie over duurzame maatregelen, financiering en lokale bedrijven die de maatregelen kunnen uitvoeren.
Planning 2026	Uitvoering geven aan Zakelijk Energieloket en evalueren. Verkenning van mogelijke alternatieven.
Planning 2027 en verder	Nog onbekend.

Project	**Handhaving Lijst Energiebesparende Maatregelen**
Doel	Bedrijven houden zich aan de energiebesparingsplicht
Beschrijving	De energiebesparingsplicht schrijft voor dat bedrijven energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd tot 5 jaar moeten nemen. In dit project controleert en stimuleert de ODGM bedrijven hiertoe.
Planning 2026	Gerichte controles en opvolging, onderzoeken of de gerealiseerde energiebesparing geïnventariseerd kan worden.
Planning 2027 en verder	Gerichte controles en opvolging.

Project	CO_2-Prestatieladder
Doel	Monitoren van de CO_2-uitstoot van de gemeentelijke organisatie, met als reductiedoel 44% CO_2-reductie in 2027 ten opzichte van 2022.
Beschrijving	De CO_2-prestatieladder is een managementinstrument om te sturen op CO_2-reductie. Onze organisatie wordt getoetst aan de hand van een handboek van eisen. Dat gaat na hoe goed onze dataverzameling is, welke reductiemaatregelen we nemen, hoe we hierover communiceren en hoe we optrekken met partners in de regio. Op basis van onze data bepalen we welke reductiemaatregelen we nemen. We zetten ons in om medewerkers en externen te informeren over onze voortgang en hoe zij kunnen bijdragen aan verduurzaming.
Planning 2026	We analyseren de CO_2-uitstoot en het energieverbruik van 2025 en de eerste helft (Q1 en Q2) van 2026. We maken de overstap naar het vernieuwde handboek van eisen, en laten ons certificeren op trede 1 van dit nieuwe handboek. We bepalen voor deze audit nieuwe doelstellingen om onze organisatie richting 2030 verder te verduurzamen.
Planning 2027	We analyseren de CO_2-uitstoot en het energieverbruik van 2026 en de eerste helft (Q1 en Q2) van 2027.

Project	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed
Doel	Realiseren van doelstelling voor gemeentelijk vastgoed 95% CO_2-reductie in 2050.
Beschrijving	Het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed volgens 4 principes: *1. We verduurzamen ons gemeentelijk vastgoed op natuurlijke momenten* *2. We maken onderscheid in prioriteit* *3. We hanteren een logische volgorde in verduurzamingsmaatregelen* *4. We houden rekening met de planning van het verzwaren van het elektriciteitsnet*
Planning 2026	De nadruk in 2026 ligt op het verduurzamen van De Bogerd en het gemeentekantoor
Planning 2027	Het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is een continu proces waarbij we bovenstaande 4 principes volgen en de planning volgens het MJOP aanhouden.
Planning 2028 en verder	Het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is een continu proces waarbij we bovenstaande 4 principes volgen en de planning volgens het MJOP aanhouden.

2.3 Spoor 3: Duurzame opwek en een gebalanceerd energiesysteem

Project	**Visie zon- en windenergie**
Doel	Met een visie op zonne- en windenergie kan de gemeente Druten de regie pakken en voorkomen dat windparken worden ingepast zonder rekening te houden met lokaal beleid.
Beschrijving	Druten is gestart met de ontwikkeling van een Visie op zonne- en windenergie. Omdat de positie van de Provincie op het moment van besluitvorming onduidelijk was, is de besluitvorming over de visie gepauzeerd. In 2026 wordt het project herstart. De visie wordt opgesteld om de regie op de ontwikkeling van windenergie te pakken en om te voorkomen dat projecten, bij het ontbreken van lokaal beleid, door de provincie ingepast worden.
Planning 2026	Visie vaststellen
Planning 2027	Indien van toepassing uitvoering geven aan de visie
Planning 2028 en verder	Indien van toepassing uitvoering geven aan de visie

Project	**Verkenning grootschalige batterijopslag op OS Puiflijk**
Doel	Zicht krijgen op toegevoegde waarde grootschalige batterijopslag op het onderstation Puiflijk.
Beschrijving	TenneT signaleert een toenemende behoefte aan flexibiliteit op het elektriciteitsnet als gevolg van de veranderende energievraag en het groeiende aandeel duurzame opwek. We verkennen de toegevoegde waarde van grootschalige batterijopslag (systeembatterijen) op het onderstation bij Puiflijk.
Planning 2025	Verkenning en terugkoppeling bevindingen.
Planning 2026	Q1 2026 is een principeakkoord gegeven op het initiatief. Hierop volgt dit jaar het vergunningstraject.

Project	**Nieuwbouw Deest-Zuid**
Doel	Circulaire en energieambities opnemen in nieuwbouw
Beschrijving	Er wordt bij marktconsultatie en aanbesteding gestuurd op energievraag en circulaire score.
Planning 2026-2027	Beoordeling aanbesteding op maximale energievraag en circulaire score en toezien op uitvoering.

Project	**Omgevingsfonds Druten**
Doel	Een omgevingsfonds en beheerstichting oprichten voor alle grootschalige opwek- en opslagprojecten in Druten. Het gaat hierbij om zonneparken, BESS systemen en mogelijke windmolens.
Beschrijving	Grootschalige opwek- en/of opslagprojecten genereren revenuen die ten goede komen van de eigenaren en verbonden aandeelhouders. In anterieure overeenkomsten die we afsluiten met de ontwikkelaars/eigenaren van dergelijke projecten worden afspraken gemaakt op welke wijze de lasten van het project financieel worden gecompenseerd voor de gemeenschap in de omgeving. Zo ook dus

	een bijdrage van de eigenaar (x-bedrag per kWh) in een zogenaamd omgevingsfonds. Meestal wordt een zonnepark en haar omgevingsfonds gekoppeld aan de meest nabijgelegen dorp(en) en in de praktijk heb je dan een beheerstichting en een fonds voor een bepaald dorp. In Druten zijn straks meerdere zonneparken in bedrijf en dus zouden er straks meerdere omgevingsfondsen ontstaan. We gaan omwille van efficiency onderzoeken of één omgevingsfonds voor alle zonneparken in Druten kan worden gevormd. Er zijn voorbeelden in andere gemeenten.
Planning 2026-2027	In 2025 is gestart met een verkenning naar mensen en/of organisaties die het omgevingsfonds willen beheren. De verkenning zal in eerste helft van 2026 worden afgerond. Voorlopig lopen gesprekken met Vitaal Druten. Mocht dat leiden tot de oprichting van een beheerclub (statuten) en het (jaarlijks) vullen van het omgevingsfonds dan zou in 2026 al gestart kunnen worden met het toekennen van bijdragen aan initiatieven door deze beheerclub.

Project	**Buurtaanpak Liander**
Doel	Toekomstvast maken laagspanningsnet.
Beschrijving	De elektriciteitsvraag zal tot 2050 verdrievoudigen. Om alle wijken van voldoende stoom te voorzien, is het nodig het laagspanningsnet te verzwaren. Dit betekent een verdubbeling van middenspanningruimtes(MSRs) en bijbehorende bekabeling. Om dit effectief en planmatig aan te pakken werkt de gemeente Druten samen met Liander aan de buurtaanpak. Voor iedere buurt wordt een plan gemaakt om met een eenmalige ingreep het net voor de komende 30 jaar klaar te maken. Dit buurtplan wordt ruim een jaar van tevoren naar inwoners gecommuniceerd.
Planning 2026-2027	Vaststellen Samenwerkingsovereenkomst en eerste (pilot) Buurtrealisatieplan. Wanneer dit exact start, is afhankelijk van prioritering bij Liander.

Project	**Pilot netbewust bouwen Scharenburg**
Doel	Bijdragen aan pilot/studie naar mogelijkheden netbewust bouwen, en hier als organisatie expertise mee opbouwen.
Beschrijving	Vanaf 2027 moeten nieuwe woningbouwontwikkelingen voldoen aan provinciale normen voor netbewust bouwen. De normen zijn helder, maar hoe hieraan voldaan moet worden is nog een open vraag, er immers nog landelijk haast geen ervaring mee. De GMR is een pilot gestart om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de wijk Scharenburg (waar tot nu toe enkel een principeverzoek ligt) netbewust te ontwikkelen. Ontwikkelaar Heijmans en de gemeente Druten dragen hieraan bij.
Planning 2026	Pilot Scharenburg is onderdeel geworden van de subsidieaanvraag ‘Netbewuste Nieuwbouw met LEF’ die de GMR samen met o.a. Heijmans en TNO gedaan heeft. Deze is toegekend. Dit jaar zal het onderzoek naar netbewuste oplossingen voortgezet worden.

Project	Voorbereiding netbewust bouwen
Doel	Betrokkenen, zowel intern als extern, tijdig en toereikend informeren over ontwikkelingen netbewuste woningbouw.
Beschrijving	De provinciale normen voor netbewust bouwen gaan mogelijk al binnen een jaar in. Dit kan gevolgen hebben op trajecten die nu lopen. Om vertraging te voorkomen nemen we betrokkenen hierin mee.
Planning 2026	Overzicht ontwikkelingen die mogelijk hun plannen moeten aanpassen om aan de nieuwe normen te voldoen. Op basis hiervan betrokkenen informeren en gesprek hierover aan gaan.
Planning 2027 en verder	Nieuwe provinciale regelgeving gaat (waarschijnlijk) in.

Project	Verkenning local4local
Doel	Inzicht in mogelijkheden om lokaal opgewekte energie meer lokaal te benutten.
Beschrijving	Door netcongestie is het de komende jaren moeilijk tot onmogelijk nieuwe aansluitingen te krijgen of uit te breiden. Energie lokaal opwekken en lokaal gebruiken kan hiervoor een oplossing zijn. Energie die je zelf opwekt en gebruikt hoeft immers het stroomnet niet op. In de praktijk zitten hier echter veel haken en ogen aan. Daarom doen we een onderzoek naar de mogelijkheden.
Planning 2026	Onderzoek.
Planning 2027 en verder	Mogelijk start pilot.

2.4 Spoor 4: Duurzame mobiliteit

Project	Meerjarig Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (MUP)
Doel	Het MUP beschrijft wat we concreet gaan doen om het toekomstbeeld uit het Mobiliteitsplan waar te maken, waaronder de ambities op het gebied van duurzame mobiliteit.
Beschrijving	Uitvoeren van de projecten in het MUP, met als doel om het gebruik van fiets en OV te stimuleren. Het MUP bevat bijvoorbeeld projecten voor het verbeteren van de fietsinfrastructuur, OV-verbindingen en het realiseren van laadinfrastructuur voor personenauto's. Voor actuele projecten en ontwikkelingen verwijzen we naar het MUP.
Planning 2025	Dit project is in 2025 afgerond en wordt opgevolgd door het nieuwe mobiliteitsplan.

Project	Mobiliteitsplan
Doel	Het opstellen van een mobiliteitsplan met concrete, heldere en meetbare doelstellingen op basis waarvan we keuzes in mobiliteit maken, effectief sturen op ontwikkelingen en de effecten evalueren.
Beschrijving	In dit mobiliteitsplan staan tactische en meetbare doelstellingen waar we de komende jaren naartoe willen werken. Deze doelstellingen komen voort uit de strategische doelstellingen van de mobiliteitsvisie. De doelstellingen zijn uitgewerkt tot concrete acties en maatregelen. Ook bevat dit mobiliteitsplan een monitoringsprogramma, waarin we onze voortgang richting de tactische doelstellingen bijhouden.
Planning 2026	Opstellen en vaststellen van het mobiliteitsplan
Planning 2027 en verder	De projecten uit het mobiliteitsplan uitvoeren en de effecten evalueren.

Project	Actualiseren integrale laadvisie
Doel	Het doel van de nieuwe laadvisie is om een netwerk van laadinfrastructuur te realiseren waarmee alle (potentiële) gebruikers van elektrische voertuigen op een passende laadoplossing kunnen rekenen. We verwachten dat hiervoor in 2030 ongeveer 483 publieke laadpunten en 4 snellaadpunten nodig zijn
Beschrijving	De huidige laadvisie is erg verouderd en geeft vooral kaders op het gebied van regulier laden van personenvervoer. De snelle ontwikkelingen rond elektrisch rijden vragen ons ook een visie (en bijbehorende maatregelen) te ontwikkelen op onderwerpen zoals snelladen, logistiek vervoer, laden op bedrijventerreinen, kabelgoten en slimme energiesystemen (zoals smart energy hubs).
Planning 2025	Opstellen laadvisie (Q3: Concept. Q4: definitief)
Planning 2026	Q2: Vaststellen laadvisie en bijbehorend plaatsingsbeleid. (en vervolgacties opnemen in nieuwe mobiliteitsplan). Doel dec-2026: 264 publieke laadpunten

Planning 2027 en verder	Verder uitvoeren vervolgacties en voortgang monitoren. Doel 2027: 310 publieke laadpunten

Project	**Onderzoek versterken OV-verbinding Druten – Nijmegen**
Doel	De potentie voor Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) op de verbinding tussen Druten en Nijmegen inzichtelijk maken, en concrete vervolgstappen voor het versterken van deze verbinding opstellen, in samenwerking met de regio.
Beschrijving	Samen met de regio kijken we naar het verbeteren van de OV-verbinding tussen Druten en Nijmegen. Concreet gaat het om het intensiveren van de verbinding (naar 6x per uur in de spits), het verkorten van de reistijd, het verbeteren van de verbinding met belangrijke bestemmingen in Nijmegen-Zuid en het verbeteren van de bushaltes op de Van Heemstraweg.
Planning 2025	Onderzoek afgerond.
Planning 2026	Op 28 juni 2026 start de nieuwe concessie voor openbaar vervoer. De nieuwe concessie versterkt de OV-verbinding tussen Druten en Nijmegen. Andere mogelijke maatregelen die uit het onderzoek naar voren komen (zoals het verbeteren van bushaltes) nemen we mee in het nieuwe mobiliteitsplan.

Project	**Onderzoek fietsroutes Druten-Wijchen en Druten-Beuningen**
Doel	Met deze variantenstudie willen we de kwaliteit en het gebruik van de fietsroutes tussen Druten, Wijchen en Beuningen verbeteren. Het doel is om deze routes veiliger, comfortabeler en aantrekkelijker te maken, zodat meer mensen de fiets verkiezen boven de auto voor woon-werkverkeer en recreatieve verplaatsingen.
Beschrijving	Deze variantenstudie richt zich op de fietsroutes Druten–Wijchen en Druten–Beuningen. Daarnaast heeft de studie oog voor de lokale verbindingen tussen omliggende dorpskernen en deze hoofdroutes. De daadwerkelijke realisatie (aanleg/bouw) valt buiten dit onderzoek: het gaat om onderzoek, analyse, planvorming, ontwerp en kostenraming.
Planning 2025	Uitvraag opgesteld en uitgezet
Planning 2026	Q1 '26: Adviesbureau gekozen die dit onderzoek uitvoert en startoverleg gehouden. We verwachten dat het onderzoek in september 2026 wordt afgerond

2.5 Participatie en communicatie

Project	**Gemeentebrede campagne**
Doel	Positieve houding ten opzichte van energiebesparende maatregelen creëren en mensen aanzetten tot treffen van maatregelen.
Beschrijving	De gemeente stimuleert Drutenaren om zelf stappen te zetten richting een toekomst die aardgasvrij is. De publiekscampagne: 'Pak jouw moment' is in maart 2025 gestart. De campagne is gericht op

	gedragsverandering en mensen activeren om verduurzamingsmaatregelen te treffen.
Planning 2026	We ontwikkelen de campagne 'Pak jouw Moment' verder door. We brengen de initiatieven vanuit de wijkaanpak isolatie onder bij deze campagne, om al het ontzorgingsaanbod vanuit 'Pak jouw Moment' toegankelijk te maken voor de inwoner. We evalueren de naamsbekendheid van Pak jouw Moment, en starten met initiatieven om structureel en gericht de bekendheid van de campagne en het aanbod vanuit de campagne te vergroten.

Project	**Sociale kaart**
Doel	Stimuleren van inclusiviteit binnen de wijkaanpak door bereiken van specifieke doelgroepen.
Beschrijving	We brengen in beeld waar specifieke doelgroepen zich binnen de gemeente bevinden en welke sleutelfiguren mogelijk een rol kunnen spelen in het bereiken van deze specifieke doelgroepen. Ook vragen we sleutelfiguren bij de start van projecten mee te denken over onze communicatie. Dit vergroot het bereik bij inwoners om zo ook de participatie en betrokkenheid van inwoners te vergroten. Op termijn streven we naar betere bekendheid van de mogelijkheden die we aanbieden zoals het energieloket en de energiecoaches.
Planning 2026	We brengen sleutelfiguren en de professionals met elkaar in contact. We maken gebruik van hen netwerk en sluiten aan bij de activiteiten die al plaatsvinden. We betrekken sleutelfiguren en professionals zoals welzijnswerkers bij de gebiedsgerichte aanpak.
Planning 2027	Voortzetten project

Project	**Ondersteuning inwonersinitiatieven**
Doel	Ondersteunen van inwonersinitiatieven die in lijn zijn met onze doelstellingen.
Beschrijving	We zijn als gemeente ondersteunend en faciliterend aan inwonersinitiatieven. Het initiatief moet bestaan uit minimaal 3 personen. Maximaal verstrekken we 10.000 euro per initiatief.
Planning 2026	Ondersteuning van huidige initiatieven voortzetten. En inzetten op het vormen van meedenkgroepen en initiatieven in de wijken waar we actief zijn (gebiedsgerichte aanpak).
Planning 2027 en verder	Voortzetten project.

Project	**Klimaatweek en andere activiteiten om bewustwording onder inwoners te vergroten**
Doel	Bewustwording van klimaatverandering vergroten
Beschrijving	We organiseren samen met de lokale initiatieven elk jaar in de klimaatweek activiteiten voor alle inwoners. De activiteiten zijn erop gericht om meer bewust te zijn van wat een inwoner zelf kan doen. Denk aan meer groen in je tuin tot aan een energiecafé. Praten over klimaat en energie zorgt voor meer bewustwording en uiteindelijk ook tot handelen.

Planning 2025	Samen met actieve inwoners en partners activiteiten in de klimaatweek organiseren.
Planning 2026	Klimaatweek evalueren en bijstellen.
Planning 2027	Voortzetten project.
Evaluatiecriteria	Aantal activiteiten en aantal bezoekers.

3.Capaciteit en middelen

Om uitvoering te geven aan de LES en dit uitvoeringsprogramma is het van belang dat er voldoende menskracht en financiële middelen beschikbaar zijn.

3.1 Middelen en begroting

De gemeente heeft voor 2026 en 2027 jaarlijks circa € 130.000,- gereserveerd voor het programma Duurzaamheid. Daarnaast ontvangen we jaarlijks ruim € 600.000,- via de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- energiebeleid (CDOKE). Voor de periode 2026 tot 2030 heeft de minister aangegeven dat gemeenten in ieder geval kunnen rekenen op het bedrag dat zij ook in 2025 in de basisfinanciering hebben ontvangen (circa € 600.000,-). Eerder is afgesproken met de financiële toezichthouders dat gemeenten de middelen als structureel mogen beschouwen in de begroting.

Ook hebben we nog € 664.023,- CDOKE-gelden op de balans staan van voorgaande jaren, die we nog niet hebben uitgegeven. Als we die resterende middelen over 2026 en verder verdelen, leidt dit tot onderstaande middelen voor komende jaren:

	2026	2027
Programmagelden	€ 131.971	€ 135.262
Verdeling resterende CDOKE voorgaande jaren[1]	€ 158.731	€ 250.000
Klimaatakkoord gelden (CDOKE)	€ 630.798	€ 600.000
TOTAAL	**€ 921.258**	**€ 985.262**

Begroting

In 2025 hebben we ruim € 250.000,- van de ontvangen CDOKE-middelen niet uitgegeven. De financiële ruimte die er nog is, gaan we in 2026 en 2027 vooral inzetten om de capaciteit uit te breiden, zodat we het verduurzamen van woningen kunnen versnellen. Daarnaast zullen we de komende jaren veel kosten maken voor het opstellen van een soortenmanagementplan. Dat is wettelijk verplicht om gebouwen diervriendelijk te kunnen isoleren. Deze kosten worden gedeeltelijk gesubsidieerd door de provincie.

	Realisatie 2025	Begroting 2026	Toelichting
Formatie	€ 265.033,-	€ 400.000	Uitbreiding van de formatie nodig, zie volgende paragraaf.
Bedrijven en maatschappelijk vastgoed	€ 9.680,-	€ 60.000	O.a. begeleiding biogasproject Deest. Begeleiding en audit CO2-prestatieladder. Controles Label-C-verplichting.
Monitoring	€ 11.024,-	€ 3.000	Ontwikkeling infographic LES
Overig	€ 32.172,-	€ 70.000	Onder andere circulariteit, (onvoorziene) initiatieven, bijdrage GMR.
Ontzorging	€ 68.698,-	€ 154.500	O.a. energieloket, energiecoaches, Pak jouw moment, ondersteuning VVE's. Hoge

[1] Van de € 664.023 die op de CDOKE-balans staan, verdelen we € 408.731 over 2026 en 2027. Er resteert dan nog € 255.292 voor 2028 en verder.

			kosten verwacht voor opstellen Soortenmanagementplan.
Warmte	€ 6.977,-	€ 30.000	O.a. extra communicatie en participatie rondom het warmtenet en opstellen warmteprogramma.
Duurzame opwek en een robuust energiesysteem	€ 73.617,-	€ 55.000	O.a. het afronden van de visie op wind- en zonne-energie, maar ook eventuele kosten om meer inzicht te krijgen in het energiesysteem of projecten die daaruit voortkomen.
Duurzame mobiliteit	€ 4.640,-		Kosten voor duurzame mobiliteit, komen voort uit het mobiliteitsplan.
Totaal	€ 471.841,-	€ 921.500	

3.2 Formatie

In 2025 werkten er binnen Werkorganisatie Druten Wijchen (13,6 FTE) aan de energietransitie. Daarvan was 10,2 FTE structurele formatie. De structurele formatie gaan we om twee redenen uitbreiden:

- Tijdelijke formatie structureel maken om mensen aan ons te binden (2,59 FTE). Het betreft hier uitbreidingen op het gebied van programmaondersteuning, communicatie, gemeentelijk vastgoed, CO2-prestatieladder en een beleidsadviseur ondergrondse infra.
- Meer uitvoeringskracht in de wijken realiseren (2,5 FTE). Het gaat hier om 1,5 FTE voor projectleiders die in wijken en buurten aan de slag gaan om de verduurzaming van woningen te versnellen, plus 1 FTE voor een medewerker om dit communicatief en administratief te ondersteunen.

De vaste formatie voor energietransitie binnen de WDW wordt dan als volgt:

Algemeen			
Programmamanagement en -ondersteuning: 1,67 FTE Regionale samenwerking: 0,3 FTE Participatie: 0,89 FTE Communicatie: 2 FTE Juridisch advies: 0,8 FTE			
Energie besparen woningen en aardgasvrij Druten	Energie besparen bedrijven en maatschappelijk vastgoed	Grootschalige en gebalanceerde opwek	Duurzame mobiliteit
Ontzorging: 1,9 FTE	Bedrijven en bedrijventerreinen: 0,11 FTE	Grootschalige opwek en een gebalanceerd energiesysteem: 1,7 FTE	Duurzame mobiliteit: 1 FTE
Warmte: 1,83 FTE	Energiemanagement, CO2-prestatieladder en vastgoed: 1,1 FTE	Beleidsadviseur ondergrondse infra: 0,5 FTE	
Projectleiders: 1,5 FTE			
Totaal: 15,3 FTE			

De kosten hiervoor zijn € 1.244.040 (€ 399.337,- voor Druten en € 844.703,- voor Wijchen). Daarnaast werken we nog met tijdelijke inhuur, bijvoorbeeld een aanjager circulariteit en een projectleider duurzame bedrijven.

Toekomst
De kosten voor de extra formatie kunnen we dekken vanuit de CDOKE-middelen. De komende jaren zullen we voor de energietransitie in de gebouwde omgeving steeds meer van beleid naar uitvoering gaan. Om dit voor alle wijken goed te begeleiden, zal er nog meer inzet – en daarmee middelen – nodig zijn. Veel Nederlandse gemeentes worstelen hiermee. Ook de Raad Openbaar Bestuur (ROB) heeft in 2024 berekend dat de gemeentes nog 40 procent meer middelen nodig hebben om de energietransitie goed te kunnen uitvoeren. De lobby richting het Rijk heeft tot nu toe nog geen uitbreiding van de middelen opgeleverd. Voor 2026 en 2027 levert dit nog geen problemen op, maar als we de aanpak in de wijken daarna nog verder willen intensiveren, loopt het spaak met de middelen.